

Sivistystoimiala

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Sivistystoimialan tilikauden tulos ajalta 1.1. - 30.6.2025 on n. -42,7 M euroa. Toimintakate on n. -42,5 M euroa. Toimintakatteen toteumaprosentti kesäkuun loppuun on 51,0 %.

Toimintatuottoja on kertynyt n. 2,3 M euroa ja toteumaprosentti talousarviosta on 53,4 %. Toimintatuotoissa maksutuloja on kertynyt kesäkuun loppuun 53,8 %. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloja on kertynyt 63,2 % talousarviosta. Muita toimintatuottoja on kertynyt 40,9 %, mikä sisältää vuokratuottoja ja muita pienempiä tuottoja.

Toimintakuluja on toteutunut n. 44,7 M euroa, toteumaprosentti 51,1 %.

Henkilöstökuluja on n. 28,0 M euroa ja toteumaprosentti on 51,8 %. Kesäkuussa on maksettu lomarahat. Sijaisten palkkauksesta johtuen mm. varhaiskasvatuksen henkilöstökulut ylittävät jaksotetun talousarvion n. 0,4 M euroa. Sijaisten rekrytointia on vähennetty merkittävästi henkilöstövuokrausyhtiöistä, joten vastaava säästö on saatu palvelujen ostoissa, n. 0,4 M euroa.

Palvelujen ostoja on kertynyt n. 8,7 M euroa (49,1 %), aine ja tarvikeostoja n. 1,0 M euroa (51,8 %), avustusmenoja n. 0,5 M euroa (36,8 %) ja muita toimintakuluja n. 6,5 M€ (52,0 %). Muista toimintakuluista suurimpana eränä on tilavuokrat yhteensä, joka sisältää suurimpana kustannuseränä tilavuokrat n. 5,8 M€.

Varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakatteen toteuma % talousarviosta kesäkuun loppuun on 51,5 %, perusopetuksella 50,6 % ja kulttuuri- ja nuorisopalveluiden tulosalueella 51,0 %

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sivistystoimialan hallinto

Sivistystoimialan hallinnon tehtävänä on tukea muun sivistystoimialan työtä. Talousarvio sisältää mm. Kainuun lasten- ja nuorten kulttuurikeskus Kulturan jäsenmaksun, joka vuoden 2025 osalta on toteutunut suunnitellusti. Oulun kulttuurisäätiö, Oulun kaupungin sekä Vuolle Settlementti ovat keväällä 2025 aloittaneet yhteisen ESR+ -ryhmähankkeen "Vapaaehtoistoiminnalla yhdenvertaiseen osallisuuteen", jonka toteutusalueena Oulu2026-alue: Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kunnat keskittyen Ouluun ja Kajaaniin. Hanke on osa Kajaanin kaupungin osallistumista Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkiin ja tähän on varattu omarahoitusosuus.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tuottaa laadukkaat varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut kuntalaisille. Varhaiskasvatuksen painopistealueet ovat osallisuus, kansainvälisyys ja arviointi, joita on edistetty toiminnassa.

Sopeuttamissuunnitelmassa linjatut toimenpiteet on toteutettu suunnitellusti: avoimen varhaiskasvatuksen perhekerho ja lasten leikkikerhot lakkautettiin 31.5.2025. Varhaiskasvatuksen hallinnosta jätettiin täyttämättä yksi eläköitymisen johdosta vapautunut toimi. Lisäksi kunnallisen varhaiskasvatuksen kaksi tilapäistä toimipaikkaa lakkautettiin, toinen Kisatieltä ja toinen Koulukadulta. Tämä mahdollistui lasten määrän vähentyessä.

Kelpoisen henkilöstön saatavuuden eteen on tehty toimenpiteitä tehostamalla avointen työpaikkojen markkinointia mm osallistamalla kasvatus- ja opetusalan messuille ja koulutustapahtumiin sekä oppilaitosten opiskelijatapahtumiin yhteistyössä perusopetuksen kanssa tammi-huhtikuussa 2025.

Perusopetus

Perusopetuksen kattoteemana on Yhteinen koulumme. Kattotavoitteen tarkoituksena on yhtenäistää perusopetuksen yksiköiden toimintaa ja tavoitteita. Lukuvuoden 2025–26 päättävöitteitä ovat oppilaitosturvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä oppimisen tuen uudistus ja toimintakulttuuri.

Perusopetus tarjoaa laadukkaan opetuksen lisäksi monipuolista erikoisluokkatoimintaa ja koko Kainuulle sairaalaopetusta.

Suunnittelukaudella toteutetaan perusopetukseen kohdistuvat sopeuttamistoimet hallitusti.

Kehittämistarpeina ovat valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen integroitumisen sujuvuuden varmistaminen sekä pätevän henkilöstön saatavuusongelmaan vastaaminen. Oppimisen tuen uudistus on otettu käyttöön.

Kulttuuri- ja nuorisopalvelut

Kirjasto

Kaupunginkirjastolla alkuvuosi on edennyt suunnitellusti ja tilastollisesti hiukan alakanttiin johtuen käytäntöön otetuista sopeuttamistoimenpiteistä. Fyysisiä lainoja kirjastoissa tuli 256 602 kpl eli 3 % vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Fyysisiä käyntejä tuli 116 649 kpl eli 5 % edellisvuotta vähemmän. Kirjastoauton kesäsulku alkoi kesäkuun alusta.

Isona alueellisena ja pitkään kaivattuna kehitysaskelena Sotkamon kunnankirjasto liitettiin Kainet-kirjastoihin ja Kainuun kirjastoille otettiin käyttöön yhteiset käyttösäännöt ja maksut. Kaikki kirjastot olivat suljettuina poikkeuksellisesti 5.-14.5 yhdistymisen vuoksi. Yhtenäistäminen ja kehittämistyö jatkuu edelleen.

Kirjastopolun ryhmäkäynneillä hyödynnettiin erilaisia teknologisia välineitä kuten hubletteja, robottipalloja ja tiedelegoja. Eri toimijoiden kanssa yhteistyössä toteutettuja toimintoja kuten läksyparkkeja lisättiin. Uudet kirjastotilaan lainattavat tabletit eli hubletit otettiin aktiivisesti käyttöön ja niitä lainattiin 1 472 kertaa pääkirjastolla ja Lehtikankaan kirjastossa.

Kainuun Museo

Sopeuttamissuunnitelman mukaisesti Kainuun Museo on vähentänyt vuosittaisten näyttelyidensä määrää ja muuttanut aukioloaikojaan tänä vuonna. Toimenpiteiden vaikutus kävijämääriin on jäänyt oletettua vähäisemmäksi, itseasiassa alkuvuosi oli hyvin vilkas kävijämäärien ja yleisötyön osalta. Museolla jo pitkään jatkunut kokoelmien muutto ja uudelleenjärjestely kokoelmatiloissa on jatkunut myös tänä vuonna. Muuton tavoitteena on esineturvallisuuden lisääminen ja yhdestä tilasta luopuminen. Muutto on jatkunut jo parin vuoden ajan vakituisen henkilökunnan oto-työnä ja se on kuormittanut museon toimintaa ja henkilökuntaa merkittäväällä tavalla.

Alueellisena vastuumuseona Kainuun Museo huolehtii alueellisista viranomaistehtävistä sekä museotoiminnan edistämisestä Kainuussa Museoviraston kanssa sovitulla tavalla. Maakunnan vilkas, pääasiassa elinkeinolähtöinen alueiden käyttö on lisännyt maan käyttöön liittyvien asiantuntija- ja viranomaislausuntojen määrää, ajoittaen ruuhkauttavalla tavalla.

Taidemuseo

Taidemuseon alkuvuosi (1.1.–30.6.) on toteutunut suunnitellusti, talousarvio hieman suunniteltua pienempänä (47 %), omia tuottoja lähes 70 %. Henkilökunnan määrässä 1.1. alkaen muutos -0,6 HTV. 11.1. aloittivat työnsä viikonloppuvalvojat, sopeuttamissuunnitelman mukaisesti. Kävijöitä 30.6. 5427. Hiilijalanjäljen mittaaminen siirtyy henkilökunta- ja aikapulan vuoksi vuosille 2026–2027. Sopeuttamissuunnitelman tavoite säästöistä henkilökuntamenoissa on huomioitu talousarviossa, lopullinen tulos nähdään 31.12. Työllistetyin (0,8 HTV) jääminen pois henkilökunnasta on vaikuttanut vakituisen henkilökunnan työnkuviin kuormittavasti.

Kainuun Museon ja taidemuseon hallintokokeilu

Kainuun museon ja Kajaanin taidemuseon toimintaa ja taloutta sopeutetaan valtionosuusleikkauksia vastaavasti. Vuodelle 2025 leikkaukset olivat Kainuun museon osalta 4736 euroa ja Kajaanin taidemuseon osalta 9699 euroa. Museoita koskeva selvitystyö valmistui kevään aikana ja sivistyslautakunta hyväksyi yhden johtajan hallintokokeilun (1.8.2025–28.2.2026), jonka aikana seurantar ryhmä arvioi vaikutuksia.

Kaukametsän opisto

Kaukametsän opisto sai valtionosuusrahoitusta vuodelle 2025 avoimeen kansalaisopisto-opetukseen 9 809 opetustunnin verran (561 797 €) ja luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajien opetukseen 491 opetustunnin verran (49 336 €). Avointa kansalaisopisto-opetusta järjestettiin kevätlukukaudella suunnitellusti 5 019 tuntia ja luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajien opetusta 250 tuntia. Yleisöluentoja järjestettiin 19 ja niissä oli yleisöä yhteensä 738. Tilauskursseja järjestettiin jonkin verran kysynnän mukaan mm. Kajaanin vastaanottokeskukselle.

Vuonna 2024 voimaan tullut vapaan sivistystyön valtionosuusrahoituksen leikkaus supisti Kaukametsän opiston toimintaa ja aiheutti edelliseen vuoteen verrattuna laskua myös kurssimaksutuotoissa sopeuttamissuunnitelman mukaisesta kurssimaksujen korottamisesta huolimatta. Opetustarjonta säilyi kuitenkin edelleen monipuolisena.

Kaukametsän opisto aloitti OPH:n rahoittaman Aktiiviseksi kansalaiseksi kestävä elämäntavan koulutusten avulla -hankkeen. Hankkeen puitteissa toteutettiin kevätlukukauden aikana uraohjausta ja työnhakuvalmennusta työllisyyspalvelujen asiakkaille.

Musiikkiopisto

Kainuun musiikkiopiston opetus toteutui kevätlukukauden aikana suunnitellusti, valtionosuustunteja toteutettiin 12 385. Musiikkiopistolla on kiinteä valtionosuustuntimäärä 24 034 opetustuntia/vuosi (1 256 096 € vuonna 2025). Oppilasmaksutuotot toteutuvat myös suunnitellusti ja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna sopeuttamissuunnitelman mukaisesti.

Sivistyslautakunta hyväksyi teatteritaiteen perusopetuksen opetussuunnitelman 23.5.2025, ja teatteritaiteen perusopetus aloitetaan musiikkiopistolla syyslukukaudella 2025.

Kainuun musiikkiopisto järjesti kevätlukukaudella 43 musiikki- ja tanssitapahtumaa, joissa yleisöä oli yhteensä 2 400. Kaukametsän salin remontin takia tapahtumia ja yleisöä oli hieman tavallista vähemmän.

Musiikkiopisto koordinoi yhdessä perusopetuksen kanssa Kajaanin kulttuurikasvatussuunnitelman laatimista, joka valmistui alkuvuoden aikana ja jonka sivistyslautakunta hyväksyi 26.3.2025.

OKKA-säätiö myönsi Kainuun musiikkiopistolle Kestävän kehityksen sertifikaatin 20.5.2025.

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut -nimi korvasi vuoden alusta kulttuuri- ja kongressipalvelut -nimen, kun kulttuuri- ja kongressipalveluihin siirrettiin elinvoimapuolelta kaupunkitapahtumien organisointi- ja tuotantovastuu. Myös resurssit siirtyivät mukana. Tämä lisäsi kustannuksia sivistystoimialalla 102 313 €.

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden toiminta on toteutunut suunnitellusti. Sopeuttamisohjelman mukaisesti lippujen hintoja on nostettu sekä oman tuotannon konserteissa että Kajaanin Runoviikolla. Tuotannot on pyritty tekemään kustannustehokkaasti. Säästöjä on haettu mm. tekniikan kuluista ja ostopalveluista.

Kaukametsän ison konserttisalin mekaniikka-, sähkö- ja iv-remontti toteutui 03/25–07/25. Salissa ei ollut tilaisuuksia 20.2.–30.6.2025 välisenä aikana. Tämä vähensi lipputuloja ja vuokratuloja. Remontti vaikutti myös Runoviikon tuloihin ja kustannuksiin, koska suurin esitystila oli pois käytöstä. Se pienensi myös kävijämääriä.

Muutokset toimintaympäristössä, kuten erillisten iltavahtimestareiden poistuminen ja kaupunkitapahtumien yhdistyminen kulttuuripalveluihin, on vaatinut uusien toimintatapojen opettelua. Prosessi jatkuu syksyllä 2025.

Teatteri

Kajaanin kaupunginteatteri tuottaa teatteriesityksiä (yhteensä 5 ensi-iltaa) ja kulttuuritapahtumia kajaanilaisille ja kainuulaisille. Lisäksi tuotetaan 2–3 kevyempää tuotantoa, kuten pienet konsertit, vierailuesitykset ja koulutukset. Oulu2026 -hankkeen Taidetta ei tervaa! -hanke käynnistyy. Kajaanin kaupunginteatteri vie kiertueelle pääasiassa Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan alueelle 80 esitystä, mikä on kolmannes teatterin kaikista esityksistä. Tämän lisäksi teatteri on käynyt vierailulla Espoon teatterissa. Sopeuttamissuunnitelman mukaisesti teatterin aulapalveluhenkilökuntaa vähennetään, käsiohjelmat pysyvät maksullisina, palveluja tuotteistetaan, tilavuokrausta lisätään, yhteismarkkinointi lisätään ja alueteatteritoiminnan tuotantoja pienennetään. Tämän lisäksi markkinointiuudistusta jatketaan ja pääsylipputulot kasvatetaan.

Syksyllä 2025 teatterin väliaikatarjoilun järjestää ulkopuolinen kahvilayrittäjä. Sopimusneuvottelut ovat loppusuoralla.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö toteutui suunnitellusti ja nuorisopalvelut tarjosivat yhteisöllisyyden kokemuksia ja kohtaamisen mahdollisuuksia nuorisotiloilla, kerhotoiminnassa, tapahtumissa ja kouluilla tehtävässä nuorisotyössä. Alueellisessa nuorisotyössä nuorten kohtaamisista oli yhteensä 17 427.

Ohjaamo on tavoittanut kevätkaudella yhteensä 1 239 asiakasta. Etsivässä nuorisotyössä asiakkuuksia on ollut 176 ja Starttipajan valmennukseen osallistui 19 nuorta. Ohjaamotoiminnan kehittämiseksi nuorisopalvelujen ja työllisyyspalveluiden yhteistyötä on tiivistetty ja Ohjaamon uusi viestintämateriaali valmistui kesäkuussa.

Sopeuttamishjelman mukaisesti Ohjaamon ulkopuolisesta vuokratilasta luovuttiin 31.12.2024 ja Ohjaamo siirtyi kaupungin omiin tiloihin kaupungintalolle. Vuoden 2025 alusta henkilöstöä vähennettiin 1,6 HTV verrattuna vuoteen 2024. Tieto-, neuvonta- ja viestintätehtävät järjesteltiin uudelleen ja nuorisotilojen aukioloaikoja vähennettiin 22,5 tuntia viikossa. Nuorisotilojen vapaita aikoja tarjottiin aktiivisesti muiden toimijoiden käyttöön. Kesätyöseteleitä myönnettiin 31 kpl vähemmän kuin edellisvuonna.

Nuorisopalveluissa kehitettiin sähköisiä prosesseja ja verkkokauppa otettiin käyttöön tilavarauksissa sekä leiri- ja retki-ilmoittautumisissa. Nuorisopassia pilotoitiin Keskuskoululla ja helmikuusta alkaen se otettiin käyttöön kaikille Kajaanin 7–9 luokkalaisille.

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 30.6.	Tila
Kaukametsän kongressi- ja kulttuuripalveluiden kävijämäärät pysyvät hyvällä tasolla.	Tapahtumien kävijämäärä (ostetut liput, osallistuneet asiakkaat).	Konsertteihin, tapahtumiin, seminaareihin ja koukuihin osallistujia 40 000. Kajaanin Runoviikolla osallistujia 8 000.	Kaukametsän ison salin remontin takia kävijämäärät pienempiä, noin 10 000 kävijää.	Toteutuu osittain
Perusopetuksen avoimena oleviin tehtäviin valitaan kelpoisia henkilöitä.	Valittujen henkilöiden kelpoisuus.	Jokaiseen työpaikkaan on kelpoisia, sopivia hakijoita siten, että avoimet tehtävät voidaan täyttää kelpoisilla hakijoilla.	Kaikkiin erityisopettajien avoimena olleisiin tehtäviin ei ollut kelpoisia hakijoita. Kaikista erityis- ja erityisluokanopettajista 75 % on kelpoisia.	Toteutuu osittain
Perusopetuksen ryhmäkoot pysyvät opetuksen laadun kannalta tarkoituksenmukaisina.	Opetusryhmäkoko (koulujen keskiarvo).	Keskimääräisiä opetusryhmäkokoja tarkastellaan tapauskohtaisesti. Maltillinen ryhmäkokojen kasvu sallitaan sellaisissa tilanteissa, joissa lähtötaso on selkeästi pienempi.	Ryhmäkokojen keskiarvot olivat lukuvuonna 2024–25: Vuosiluokat 1–2: 15,9, vuosiluokat 3–4: 18, vuosiluokat 5–6: 20 ja vuosiluokat 7–9: 18,5.	Toteutuu
Perusopetuksen tuntikehys pysyy opetuksen laadun kannalta riittävänä.	Opetustunnit/ryhmä.	Opetustuntien määrä/ryhmä säilyy vähintään vuoden 2024 tasolla eikä vähene. Jakotuntien määrää tarkastellaan tapauskohtaisesti.	Tuntikehys ei ole pienentynyt vaan kasvanut oppimisen tuen uudistuksen lakisääteisten vaatimusten vuoksi.	Toteutuu
Kajaanin kaupunginteatteri - alueteatterin kävijämäärä kasvaa.	Katsojamäärä (myydyt liput ja kävijämäärä).	Kajaanin kaupunginteatterin Sissilinnan 95 esitykseen osallistuu 7000 katsojaa, Kajaanin kaupunginteatterin teatteritalon 80 esitykseen osallistuu 12000 katsojaa, Kajaanin kaupunginteatterin alueteatterin esitykseen osallistuu 10000 katsojaa.	Kevään 2025 katsojamäärät: Sissilinna 785 katsojaa Teatteritalo 5411 katsojaa Alueteatterin kiertue 1159 katsojaa Espoon teatteri (vierailu) 2340 katsojaa	Toteutuu
Kainuun musiikkiopiston valti-onosuustuntimäärä toteutuu.	Toteutuneet valtionosuustunnit.	Toteutunut tuntimäärä vähintään 24 034 tuntia.	1.1.–30.6. toteutunut suunnitellusti.	Toteutuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 30.6.	Tila
Kaukametsän opiston valtionosuustuntimäärä toteutuu.	Toteutuneet valtionosuustunnit.	Tunnit toteutuneet vuodelle 2024 myönnetyn VOS-tuntimäärän mukaisesti (ei vielä tiedossa).	1.1.–30.6. toteutunut suunnitellusti.	Toteutuu
Nuorisopalveluiden kävijämäärä pysyy hyvällä tasolla.	Nuorisopalveluiden toimintaan osallistuvien nuoren määrä.	Alueellisen nuorisotyön kävijämäärätavoite 35 000	17 427 toimintaan osallistunutta nuorta.	Toteutuu
Varhaiskasvatukseen saadaan kelpoisia hakijoita	Jokaiseen varhaiskasvatuksen avoimeen paikkaan on kelpoisia hakijoita	Jokaiseen työpaikkaan on kelpoisia, sopivia hakijoita siten, että avoimet tehtävät voidaan täyttää kelpoisilla hakijoilla.	Rekrytoinnit ajalla 1.1.-30.6.2025 Varhaiskasvatuksen lastenhoitajat: hakijoista kelpoisia 68 %, valituista kelpoisia 100 % Varhaiskasvatuksen apulaisjohtajat: hakijoista kelpoisia 79 %, valituista kelpoisia 100 % Varhaiskasvatuksen opettajat: hakijoista kelpoisia 34 %, valituista kelpoisia 64 % Varhaiskasvatuksen erityisopettajat: hakijoista kelpoisia 25 %, valituista kelpoisia 67 %	Toteutuu osittain

Lapset ja nuoret

Kaukametsän kulttuuripalveluissa järjestetään ohjelmaa myös lapsille ja lapsiperheille osana perustoimintaa, Kajaani tanssii -tapahtumaa ja Kajaanin Runoviikkoa.	Järjestettyjen tapahtumien (konsertti tai muu esitys) määrä. Osallistujamäärä tapahtumissa.	Kolme konserttia/tapahtumaa vuodessa/ Lapsia ja nuoria 1000 Kajaani tanssii -tapahtuma: lapsia ja nuoria 550 Kajaanin Runoviikko: Kolme esitystä lapsille, osallistujina lapsia ja nuoria 200	Lapsille ja nuorille on järjestetty tapahtumia. Kajaani Tanssii -tapahtumaan osallistui n. 600 lasta ja nuorta. Runoviikolla oli kolme esitystä ja yksi työpaja lapsille ja nuorille. Osallistujia oli yhteensä 92.	Toteutuu osittain
Perusopetus: Yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan lainmukainen toteuttaminen.	Yhteisöllisten opiskeluhoitoryhmien kokoontumiskerrat.	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu kouluttain vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä on kokoontunut suunnitellusti.	Toteutuu
Perusopetus: Koulua käymättömien oppilaiden (poissaoloja yli 300 tuntia lukukaudessa) määrän vähentäminen.	Poissaolojen seuranta.	Koulua käymättömien oppilaiden määrä vähenee.	Koulua käymättömien oppilaiden määrä on pysynyt ennallaan.	Ei toteudu

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 30.6.	Tila
Kajaanin kaupunginteatteri - alueteatteri esittää vuoden 2025 aikana teatteriesityksiä kaikille ikäryhmille 4-vuotiaasta 18-vuotiaaseen.	Teatteriesitysten määrä (esitykset nuoret: Fucking Åmål, lapset ja nuoret: Veljeni Leijonamieli, pienet lapset: pienten lasten esitys syksyllä 2025.	Esitykset nuoret: Fucking Åmål 10 kpl, lapset ja nuoret: Veljeni Leijonamieli 15 kpl, pienet lapset: pienten lasten esitys syksyllä 2025 40 kpl. Katsojamäärä (lapset, nuoret) yhteensä 4000.	Ajalla 1.1–30.6. Fucking Åmål Sissilinnassa 3 esitystä, kiertueella 7 esitystä. Veljeni Leijonamieli Teatteritalossa 9 esitystä.	Toteutuu
Kaukametsän opisto kehittää lasten ja nuorten kurssitarjon- taa.	Lapsille ja nuorille toteutu- neet kurssit.	Lapsille ja nuorille toteutuu kursseja vähintään neljällä ainealueella.	1.1.–30.6. kursseja toteu- tunut kolmella ainealu- eella: liikunta, kuvataide ja musiikki.	Toteu- tuu osit- tain
Kainuun musiikkiopisto tar- joaa elämyksellisiä kulttuuri- kokemuksia lapsille ja nuo- rille.	Toteutuneiden tapahtu- mien määrä ja yleisömäärä.	Yleisömäärä vähintään 6 000.	1.1.–30.6. yleisömäärä noin 2 400 (Kaukametsän salin remontti vaikutta- nut).	Toteu- tuu osit- tain
15-29 -vuotiaille nuorille an- netaan oikea-aikaista tukea heidän asioidensa selvittä- miseksi.	Ohjaamon, etsivän nuorisotyön ja Starttipajan toimin- nassa olevien nuorten määrä.	200 etsivän nuorisotyön ja Starttipajan asiakasta.	195 etsivän nuorisotyön (176) ja starttipajan (19) asiakasta.	Toteu- tuu
Vuonna 2024 aloitettu Kajaanin kulttuurikasvatussuun- nitelma laaditaan valmiiksi yhti- teistyössä kulttuuripalvelujen, perusopetuksen, varhaiskas- vatuksen ja vapaan kentän toimijoiden kanssa.	Valmis kulttuurikasvatussuun- nitelma.	Kulttuurikasvatussuunni- telma etenee sivistyslauta- kunnan käsiteltäväksi.	Kulttuurikasvatussuunni- telma on hyväksytty 26.3.2025.	Toteu- tuu
Kannustamme lapsia ja nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen.	Nuorisovaltuuston aloittei- den, kannanottojen ja muun aktiivisuuden määrä.	10	9	Toteu- tuu
Kaupunginkirjasto innostaa lapsia ja nuoria lukemaan	Lasten ja nuorten kirjalli- suuden lainaus	Lasten ja nuorten kirjalli- suuden lainauksen osuus kirjalainoista vähintään 50 %	Lasten ja nuorten kirjalli- suuden lainauksen osuus 51 % kaikista kirjalainoista.	Toteu- tuu
Varhaiskasvatuksessa perheet saavat varhaiskasvatuspaikan haluamaltaan alueelta.	Varhaiskasvatuspaikka löy- tynyt perheen hakemuksella toivomalta alueelta	Yli 85 % perheistä saa var- haiskasvatuspaikan halua- maltaan alueelta	Ajalla 1.1.-30.6.2025 teh- dyistä varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkapäätök- sistä 95 % tehtiin huoltajan esittämien hakutoiveiden mukaisesti.	Toteu- tuu
Taidemuseon taidekasvatus- yhteistyö koulujen ja päiväko- tien kanssa jatkuu. Kulttuuri- kasvatussuunnitelmassa on uusia avauksia.	Ryhmien kävijämäärä ja opastusten sekä tapahtu- mien määrä	Kävijämäärä ja tapahtu- mien määrä säilyvät ennal- laan henkilökuntavähen- nyksistä huolimatta.	1.–30.6. toteutunut suun- nitellusti. Kokonaiskävijä- määrä 5427.	Toteu- tuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2025	Toteutunut 30.6.	Tila
------------------------	---------	--------------	------------------	------

Kestävä kehitys

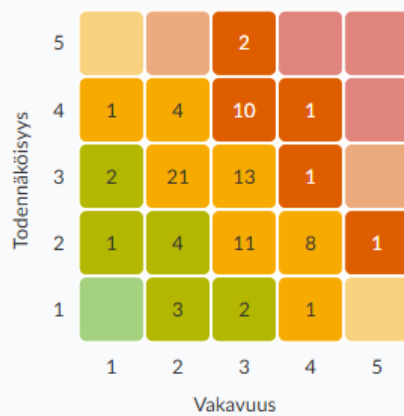
Kajaanin Runoviikon osalta jatketaan vuonna 2024 käynnistettyä Sustainable travel Finland -sertifiointiprosessia.	Prosessin eteneminen	Vuoden 2025 lopussa prosessi valmis.	Prosessi on aloitettu, mutta se ei ole edennyt resurssipulan vuoksi.	Toteutuu osittain
Perusopetus: Kierrättämistä laajennetaan.	Koulujen määrä, joissa on lajitteluastiat.	Kaikissa kouluissa lajitteluastiat.	Kaikissa kouluyksiköissä ei ole kierrätysastioita.	Toteutuu osittain
Kajaanin kaupunginteatteri käyttää Teatterin vihreää kirjaa (teattereille suunnattu ekologinen opas ja sertifiointijärjestelmä).	Kajaanin kaupunginteatterin tilojen ja kulkuneuvojen käyttö- ja täyttöaste. Esitystuotannon tarvikkeet, niiden määrä & laatu.	Tilojen käyttöasteen seuranta, lkm. Esitysten tarvikkeiden ja tuotantoratkaisujen ja hankintojen seuranta.	Teatterin vihreä kirja on käytössä.	Toteutuu
Kaupunginkirjasto kehittää esinelainausta kuntalaisille	Esinelainojen lukumäärä	Esineiden lainaus kasvaa edellisvuodesta	Koko edellisvuoden esineiden lainamäärästä täyttynyt jo 75 %.	Toteutuu
Kainuun musiikkiopistossa jatketaan vuonna 2024 käynnistettyä OKKA-säätiön kestävän kehityksen sertifiointiprosessia.	Sertifikaatti myönnetty/ei myönnetty.	Sertifikaatti myönnetään.	Sertifikaatti on myönnetty 20.5.2025.	Toteutuu
Kaukametsän opisto järjestää OPH:n hankerahoituksella aktiivisia kestävän elämäntavan koulutuksia haavoittuvassa asemassa oleville kohderyhmille.	Toteutuneiden koulutusten määrä.	Vähintään viisi koulutusta toteutuu vuonna 2025.	1.1.–30.6. toteutunut kolme kurssia.	Toteutuu
Taidemuseo: työ hiilijalanjäljen mittaamiseksi alkaa	Toteutunut suunnitelma	Suunnitelma valmis ja henkilökunnan kouluttaminen aloitettu	Tavoitteen toteuttaminen siirtyy aika- ja henkilöstöresurssien vuoksi vuodelle 2026.	Ei toteudu
Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan kierrättämistä lasten kanssa	Seurataan kierrätysastioiden määrää lapsiryhmissä	Kaikissa varhaiskasvatuseryhmissä on kierrätysastiat lasten käytössä.	Kierrätysastioita on 43 lapsiryhmässä eli n. 50 % päiväkotien ryhmistä.	Toteutuu osittain

Riskienhallinta

20 – 25	Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski. Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
10 – 16	Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski. Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
4 – 9	Huomioitava tai seurattava riski. Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
1 – 4	Ei riskiä tai hyvin matala riski. Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskikartta

Kuva: Sivistystoimiala riskikartta

☐	Kohde	Riskialue	Riski	R ↓	Tila	Hall. %	Toteutuneet riskit
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	2.2.1. Taloudelliset riskit	Oppilasmäärä, tilojen käyttöaste sekä henkilöstöresurssi eivät ole tasapainossa	16	Seurannassa	67 %	
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	2.3.1. Operatiiviset riskit	Sijaisia ei saada lyhyisiin sijaisuuksiin.	15	Seurannassa	0 %	Ihmisiä ei ole saatavilla. Koulunkäynninohjaajia, laaja-alaisia erityisopettajia ja rehtoreita on jouduttu käyttämään sijaisina.
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	2.2.1. Taloudelliset riskit	Oppilaskohtaiset kulut nousevat.	15	Seurannassa	67 %	
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	2.3.1. Operatiiviset riskit	Rekrytointiriski: Avoimiin tehtäviin ei saada rekrytoitua kelpoisia henkilöitä.	12	Seurannassa	75 %	Kelpoisia henkilöitä ei ole saatavilla tai he eivät ole hakeneet kyseisiä tehtäviä. Tehtäviä on jouduttu täyttämään henkilöillä, joilla ei ole kelpoisuutta. Valmistavan opetuksen luokkia on jouduttu perustamaan runsaasti koko maassa, joten henkilöstöä ei riitä kaikkiin tehtäviin. Koronan tukirahoituksella perustetut tukitoimet ovat lisänneet henkilöstön tarvetta.
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	2.3.1. Operatiiviset riskit	Henkilöstön hyvinvointi laskee.	12	Seurannassa	80 %	
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Perusopetus	2.2.1. Taloudelliset riskit	Materiaali- ja käyttökustannusten noususta johtuen oppilaskohtainen rahoitus ei kata toimintamenoja.	12	Seurannassa	80 %	
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Kulttuuri- ja nuorisopalvelut	2.3.1. Operatiiviset riskit	Avainhenkilöriski. Suunnittelemattomat poissaolot	12	Valmis	67 %	
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Varhaiskasvatus	2.2.1. Taloudelliset riskit	Asiamaksulain muutoksista johtuva asiakasmaksukertymä pienentyminen.	12	Seurannassa	0 %	Varhaiskasvatuksen maksukertymä pienenee lakisääteisesti. Varhaiskasvatuksen kustannukset tulevat yhteiskunnan maksettavaksi, kun asiakkaiden maksuosuus pienenee. Vaikutukset ulottuvat yksityiseen varhaiskasvatukseen, jossa palvelusetelin kunnallinen maksuosuus kasvaa asiakkaiden maksuosuuden pienentyessä. Kun asiakkaat maksavat palvelusta yhä vähemmän, muuttuu palvelujen käyttö kontrolloimattomaan suuntaan. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä joudutaan lisäämään, kun lasten hoitopäivät pitenevät ja loma-aikoinakin osallistutaan varhaiskasvatukseen.
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Varhaiskasvatus	2.3.1. Operatiiviset riskit	Rekrytointiriski: Kelpoisen varhaiskasvatuksen henkilöstön riittävyys	12	Seurannassa	20 %	5 kpl
☐	Kajaanin kaupunki > Sivistystoimiala > Varhaiskasvatus	2.3.1. Operatiiviset riskit	Henkilöstön työhyvinvoinnin heikkeneminen	12	Seurannassa	0 %	3 kpl

Kuva: Sivistystoimiala, 10 merkittävintä riskiä

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 30.6.
Talousraportointi	Sopeuttamisohjelman toimien toteutumisen tarkastelu	Tulosalueet ja tulosyksiköt ovat toteuttaneet sopeuttamisohjelman toimia valtuuston linjausten mukaisesti. Tasmällisten arvioiden tekeminen toteutuneista euomääräisistä säästöistä ei ole kaikissa tapauksissa yksinkertaista. Osa sopeuttamisohjelman toimista on vaikuttanut negatiivisesti kuntalaisilta saatuu palautteeseen tai henkilöstön työhyvinvointiin.
Päätöksentekoprosessi	Päätöksentekoprosessien oikeellisuus uudistettun hallintosäännön näkökulmasta	Hallintosääntöä on uudistettu useita kertoja eri syistä johtuneiden päivitystarpeiden vuoksi. Muuttuneessa tilanteessa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että päätöksentekoprosesseissa otetaan huomioon muuttuneet määräykset.
Henkilöstöasiat	Rekrytointien ja palvelussuhteiden tarkastelu	Sivistystoimialalla on toteutettu yhteistyössä henkilöstöpalveluiden ja ammattijärjestöjen kanssa palvelussuhteiden tarkastelua. Tarkastelussa on kiinnitetty huomiota mm. määräaikaissuuden perusteisiin ja ohjeistettu kiinnittämään asiaan erityistä huomiota uusia rekrytointeja tehtäessä. Sivistystoimialalla on aloitettu henkilöstösuunnitelman laadinta, jossa pääpaino on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstösuunnittelun ennakoinnissa ja valmistautumisessa lasten ja nuorten määrän vähenemiseen.

Talouden toteutuma 1.1. - 30.6.2025

2914 Sivistystoimiala — Tuloslaskelma (porautuminen tileille ja tositteille, kum. €)							
Tilihierarkia	MTA koko vuosi	MTA_kum	Toteuma_kum	Tot_kum_vs_MTA_kum (€)	Jäljellä MTA	Tot.-% MTA	Edellinen vuosi_kum
Toimintatuotot	4 231 510	1 787 404	2 260 251	472 847	1 971 259	53,4%	2 115 872
Myyntituotot	988 600	413 588	748 679	335 091	239 921	75,7%	510 693
Maksutuotot	1 760 750	751 274	947 384	196 110	813 366	53,8%	757 428
Tuet ja avustukset	1 223 970	512 349	458 637	-53 712	765 333	37,5%	743 033
Muut toimintatuotot	258 190	110 194	105 551	-4 642	152 639	40,9%	104 718
Toimintakulut	-87 568 244	-45 157 406	-44 721 596	435 810	-42 846 649	51,1%	-44 823 130
Henkilöstökulut	-54 023 364	-27 590 380	-28 003 017	-412 638	-26 020 347	51,8%	-27 051 683
Palvelujen ostot	-17 814 836	-9 312 502	-8 742 358	570 144	-9 072 478	49,1%	-9 325 045
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 966 024	-1 270 055	-1 017 636	252 419	-948 388	51,8%	-1 087 506
Avustukset	-1 306 900	-553 074	-480 792	72 282	-826 108	36,8%	-783 229
Muut toimintakulut	-12 457 120	-6 431 395	-6 477 792	-46 397	-5 979 328	52,0%	-6 575 667
Toimintakate	-83 336 734	-43 370 002	-42 461 345	908 657	-40 875 389	51,0%	-42 707 258
Vuosikate	-83 336 734	-43 370 002	-42 461 345	908 657	-40 875 389	51,0%	-42 707 258
Poistot ja arvonalentumiset	-747 947	-357 767	-272 387	85 380	-475 560	36,4%	-359 891
Suunnitelman mukaiset poistot	-747 947	-357 767	-272 387	85 380	-475 560	36,4%	-359 891
Tilikauden tulos	-84 084 681	-43 727 769	-42 733 732	994 037	-41 350 949	50,8%	-43 067 149
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-84 084 681	-43 727 769	-42 733 732	994 037	-41 350 949	50,8%	-43 067 149

29140 Sivistystoimialan hallinto — Tuloslaskelma (porautuminen tileille ja tositteille, kum. €)

Tilihierarkia	MTA koko vuosi	MTA_kum	Toteuma_kum	Tot_kum_vs_MTA_kum (€)	Jäljellä MTA	Tot.-% MTA	Edellinen vuosi_kum
Toimintatuotot	688		26	26	662	3,7%	
Tuet ja avustukset	688		26	26	662	3,7%	
Toimintakulut	-524 058	-265 579	-258 107	7 472	-265 951	49,3%	-324 235
Henkilöstökulut	-147 062	-72 845	-71 883	962	-75 179	48,9%	-70 234
Palvelujen ostot	-350 492	-181 256	-170 010	11 245	-180 482	48,5%	-248 932
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 750	-1 000	-679	321	-1 071	38,8%	-558
Muut toimintakulut	-24 754	-10 478	-15 535	-5 056	-9 219	62,8%	-4 511
Toimintakate	-523 370	-265 579	-258 081	7 498	-265 289	49,3%	-324 235
Vuosikate	-523 370	-265 579	-258 081	7 498	-265 289	49,3%	-324 235
Tilikauden tulos	-523 370	-265 579	-258 081	7 498	-265 289	49,3%	-324 235
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-523 370	-265 579	-258 081	7 498	-265 289	49,3%	-324 235

29141 Varhaiskasvatus — Tuloslaskelma (porautuminen tileille ja tositteille, kum. €)

Tilihierarkia	MTA koko vuosi	MTA_kum	Toteuma_kum	Tot_kum_vs_MTA_kum (€)	Jäljellä MTA	Tot.-% MTA	Edellinen vuosi_kum
Toimintatuotot	943 587	400 717	522 799	122 083	420 788	55,4%	539 521
Myyntituotot	105 000		75 957	75 957	29 043	72,3%	26 647
Maksutuotot	655 800	339 829	414 711	74 883	241 089	63,2%	367 865
Tuet ja avustukset	180 077	60 193	31 179	-29 014	148 898	17,3%	143 885
Muut toimintatuotot	2 710	695	952	257	1 758	35,1%	1 123
Toimintakulut	-28 949 327	-15 043 244	-14 945 786	97 457	-14 003 541	51,6%	-15 036 988
Henkilöstökulut	-16 384 394	-8 501 944	-8 851 685	-349 741	-7 532 709	54,0%	-8 518 678
Palvelujen ostot	-8 158 515	-4 343 536	-4 015 794	327 743	-4 142 721	49,2%	-4 529 469
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-284 461	-116 785	-109 217	7 568	-175 244	38,4%	-115 284
Avustukset	-1 109 000	-542 746	-475 212	67 534	-633 788	42,9%	-461 696
Muut toimintakulut	-3 012 957	-1 538 232	-1 493 878	44 354	-1 519 078	49,6%	-1 411 861
Toimintakate	-28 005 740	-14 642 527	-14 422 987	219 540	-13 582 753	51,5%	-14 497 467
Vuosikate	-28 005 740	-14 642 527	-14 422 987	219 540	-13 582 753	51,5%	-14 497 467
Poistot ja arvonalentumiset	-143 700	-71 850	-32 926	38 924	-110 774	22,9%	-55 367
Suunnitelman mukaiset poistot	-143 700	-71 850	-32 926	38 924	-110 774	22,9%	-55 367
Tilikauden tulos	-28 149 440	-14 714 377	-14 455 913	258 464	-13 693 527	51,4%	-14 552 834
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-28 149 440	-14 714 377	-14 455 913	258 464	-13 693 527	51,4%	-14 552 834

29142 Perusopetus — Tuloslaskelma (porautuminen tileille ja tositteille, kum. €)

Tilihierarkia	MTA koko vuosi	MTA_kum	Toteuma_kum	Tot_kum_vs_MTA_kum (€)	Jäljellä MTA	Tot.-% MTA	Edellinen vuosi_kum
Toimintatuotot	1 347 802	521 988	936 029	414 042	411 773	69,4%	788 997
Myyntituotot	708 300	322 970	585 742	262 772	122 558	82,7%	405 135
Maksutuotot	113 050	34 005	148 785	114 780	-35 735	131,6%	66 227
Tuet ja avustukset	485 972	148 708	172 580	23 872	313 392	35,5%	282 654
Muut toimintatuotot	40 480	16 305	28 922	12 617	11 558	71,4%	34 981
Toimintakulut	-44 294 781	-22 873 358	-22 668 551	204 807	-21 626 230	51,2%	-22 619 965
Henkilöstökulut	-28 698 413	-14 534 645	-14 559 686	-25 041	-14 138 727	50,7%	-14 097 238
Palvelujen ostot	-7 825 164	-4 036 574	-3 888 704	147 871	-3 936 460	49,7%	-3 831 054
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 109 108	-829 930	-656 156	173 774	-452 953	59,2%	-669 830
Avustukset							-311 514
Muut toimintakulut	-6 662 096	-3 472 208	-3 564 006	-91 798	-3 098 091	53,5%	-3 710 329
Toimintakate	-42 946 979	-22 351 370	-21 732 522	618 848	-21 214 457	50,6%	-21 830 968
Vuosikate	-42 946 979	-22 351 370	-21 732 522	618 848	-21 214 457	50,6%	-21 830 968
Poistot ja arvonalentumiset	-348 193	-174 096	-133 594	40 502	-214 599	38,4%	-174 099
Suunnitelman mukaiset poistot	-348 193	-174 096	-133 594	40 502	-214 599	38,4%	-174 099
Tilikauden tulos	-43 295 172	-22 525 466	-21 866 116	659 351	-21 429 056	50,5%	-22 005 067
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-43 295 172	-22 525 466	-21 866 116	659 351	-21 429 056	50,5%	-22 005 067

29143 Kulttuuri- ja nuorisopalvelut — Tuloslaskelma (porautuminen tileille ja tositteille, kum. €)

Tilihierarkia	MTA koko vuosi	MTA_kum	Toteuma_kum	Tot_kum_vs_MTA_kum (€)	Jäljellä MTA	Tot.-% MTA	Edellinen vuosi_kum
Toimintatuotot	1 939 433	864 699	801 397	-63 303	1 138 036	41,3%	787 354
Myyntituotot	175 300	90 618	86 980	-3 638	88 320	49,6%	78 911
Maksutuotot	991 900	377 440	383 888	6 447	608 012	38,7%	323 335
Tuet ja avustukset	557 233	303 447	254 852	-48 595	302 381	45,7%	316 493
Muut toimintatuotot	215 000	93 194	75 677	-17 516	139 323	35,2%	68 614
Toimintakulut	-13 800 079	-6 975 225	-6 849 151	126 074	-6 950 927	49,6%	-6 841 941
Henkilöstökulut	-8 793 496	-4 480 946	-4 519 764	-38 818	-4 273 732	51,4%	-4 365 533
Palvelujen ostot	-1 480 665	-751 135	-667 850	83 285	-812 815	45,1%	-715 590
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-570 705	-322 340	-251 584	70 756	-319 121	44,1%	-301 834
Avustukset	-197 900	-10 328	-5 580	4 748	-192 320	2,8%	-10 019
Muut toimintakulut	-2 757 313	-1 410 477	-1 404 373	6 103	-1 352 940	50,9%	-1 448 966
Toimintakate	-11 860 646	-6 110 526	-6 047 755	62 771	-5 812 891	51,0%	-6 054 587
Vuosikate	-11 860 646	-6 110 526	-6 047 755	62 771	-5 812 891	51,0%	-6 054 587
Poistot ja arvonalentumiset	-256 054	-111 821	-105 868	5 953	-150 186	41,3%	-130 426
Suunnitelman mukaiset poistot	-256 054	-111 821	-105 868	5 953	-150 186	41,3%	-130 426
Tilikauden tulos	-12 116 700	-6 222 347	-6 153 622	68 724	-5 963 077	50,8%	-6 185 013
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-12 116 700	-6 222 347	-6 153 622	68 724	-5 963 077	50,8%	-6 185 013